

упущених можливостей) характеризують упущену вигоду, втрату прибутку від того, що ресурси були використані певним чином, що виключило застосування іншого можливого варіанту. Часткові логістичні витрати – це частка логістичних витрат, яка віднесена на певний продукт, замовлення, сферу діяльності та виділена за певними ознаками.

Фактичні логістичні витрати – витрати, що дійсно припадають на певний об'єкт в конкретному періоді при фактичному обсязі виконуваних замовлень. Нормальні логістичні витрати – середні витрати, що припадають на певний об'єкт в конкретному періоді при фактичному обсязі обслуговування. Планові логістичні витрати – витрати, розраховані для певного об'єкту і певного періоду при запланованій програмі обслуговування і заданій технології [1, 2].

Принцип загальних логістичних витрат полягає в обліку всієї сукупності витрат управління матеріальними і пов'язаними з ними інформаційними та фінансовими потоками в усій логістичній системі.

Важливим етапом управління логістичними витратами сучасної підприємницької діяльності є їх облік.

До системи обліку логістичних витрат в підприємницькій діяльності висуваються такі вимоги: необхідність виділення витрат, які виникають в процесі здійснення кожної логістичної функції; необхідність ведення обліку витрат за логістичними процесами для виявлення специфічних витрат, пов'язаних з одним процесом, але які виникають в різних підрозділах; необхідність формування інформації про найбільш значущі витрати; необхідність формування інформації про характер взаємодії найбільш значущих витрат; необхідність визначення зміни витрат, які викликані відмовою від певного процесу.

До принципів обліку логістичних витрат сучасного підприємництва належать: адаптивність; динамічність; саморегуляція; самоорганізація; саморозвиток; безперервність; відповідальність (за величину витрат); багатоваріантність; повнота інформації про логістичні витрати; бюджетний метод управління.

Облік логістичних витрат повинен бути інтегрований з їх нормуванням, плануванням і аналізом в єдину інформаційну систему, що дозволяє оперативно виявляти й усунути відхилення в процесі логістичної діяльності. При цьому вирішуються питання про вигідність для підприємства закупівлі тієї або іншої продукції, виробництва в тому або іншому місці, використання тих або інших каналів розподілу продукції.

Аналіз практики діяльності сучасних підприємств показав, що існуючі аналітичні методи

визначення логістичних витрат не дають можливості оцінити внесок кожної структурної одиниці в загальну суму економії або удорожчання. А це особливо важливо, коли необхідно не тільки встановити причину виникнення додаткових витрат, але і виявити місце та можливі наслідки.

Для визначення ефективності логістичної системи сучасного підприємництва порівнюються внутрішні та зовнішні витрати, визначаються види діяльності, які виконуються краще, ніж у інших виробників, порівнюється структура логістичних витрат на певному підприємстві та у його конкурентів.

Таким чином, специфіка обліку логістичних витрат полягає: по-перше, у необхідності виявлення всіх витрат, пов'язаних з конкретними логістичними процесами (принцип тотальних витрат); по-друге, у групуванні витрат не навколо підрозділів підприємства, а навколо робіт і операцій, в процесі яких використовуються ресурси.

Основними правилами аналізу логістичних витрат підприємства є: необхідність чіткого визначення і обґрунтування конкретних видів витрат, які необхідно включати в схему аналізу; визначення центрів зосередження витрат, тобто в функціональних сферах діяльності, де концентруються значні витрати і зниження їх рівня може забезпечити підвищення доданої цінності для споживача; виявлення важливих пунктів зосередження витрат в межах кожного центру їх концентрації, тобто окремі ділянки в межах одного центру витрат; розгляд всіх витрат у вигляді єдиного потоку, що супроводжує конкретний бізнес-процес; розгляд вартості як суми, яку платить споживач, а не як суми витрат, що виникає в межах підприємства як юридичної особи; класифікація витрат за ознаками і аналіз будь-яким методом; проведення діагностики логістичних витрат підприємства.

Отже, головними рекомендаціями з контролю над логістичними витратами є: концентрація зусиль на контролі логістичних витрат в місцях їх виникнення; обробка даних по різних видах логістичних витрат окремо і по-різному.

Список літератури

1. М. Григорак, "Стратегічні новації на ринку логістичних послуг в Україні", *Економіка, підприємництво та менеджмент*, № 1, с. 85–93, 2007.
2. Г. Матвієнко, "Обоснование моделей решения оптимизационных задач в логистической деятельности предприятия", *Бизнес Информ*, №1–2, с. 52–57, 2007.
3. Г. Матвієнко-Біляева, "Основи методики проведення контролінгу логістичної діяльності на машинобудівних підприємствах", *Управління розвитком*, № 1, с. 102–103, 2009.